

TAKing
COOPERATION
FORWARD

📍 Maribor, 24. 11. 2020

● **IN SITU - Moji skriti podjetniški talenti**

👤 Fundacija Prizma - Dušanka Lužar Šajt, Julija Marošek

USTVARJAMO POZITIVNE ZGODBE.
Za nova delovna mesta in boljšo skupnost.

Kako ste kaj?

TAKING COOPERATION FORWARD

- Družbeni problemi in družbeno inoviranje
- Socialna ekonomija in socialno podjetništvo
- Socialni podjetnik
- Virtualno srečanje s socialnimi podjetnicami

www.menti.com

Na kaj pomislite ob besedi
socialno podjetništvo?

1.

Družbeni problemi in družbeno inoviranje

DRUŽBENI PROBLEMI

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

So problemi/izzivi konkretnih ljudi, ki jih srečujemo v lokalnih okoljih,
in globalni problemi, ki jih lahko rešujemo v lokalnem okolju

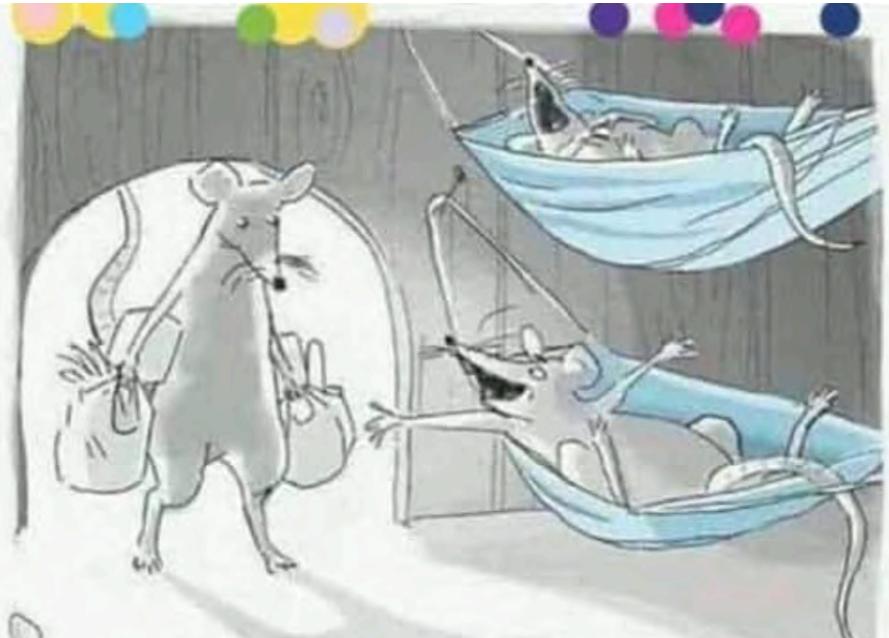
DRUŽBENI PROBLEMI

1. Razširjenost problema
2. Prepoznani in za velik del družbe zaskrbljujoči
3. Nastali položaj je v nasprotju z vrednotami družbe
4. Mogoče jih je odpraviti ali omiliti s skupnimi aktivnostmi prebivalcev oz. skupnosti

PRIMERI GLOBALNIH PROBLEMOV

- Covid-19
- Staranje prebivalstva
- Revščina
- Brezposelnost
- Klimatske spremembe
- Onesnaženje okolja
- Netrajnostna raba virov

Neverjetno! Ljudje nam povsod po mestu puščajo zastonj viseče ležalke.

idêja -e ž (ê) *rezultat najvišje umske dejavnosti, ki nakazuje uresničitev, izvedbo česa, zamisel.* (vir: Fran.si)

Ideja (še) ne rešuje problema niti ne pomeni, da je to pravi korak do rešitve določenega problema.

IDEJA = USTVARJALNI POTENCIAL

IDEJA - INVENCIJA - INOVACIJA

invencija (iznajdba)

Je nova zamisel, ki je obetavna in rešuje problem ali nerešeno potrebo.

Povezuje ideje na nov način, da ustvari nekaj, ker prej še ni obstajalo.

Nanaša se lahko na nov proizvod, napravo, storitev, proces ali sistem.

Invencija je lahko nekaj radikalno novega, lahko pa samo na nov način uvede že znane rešitve v uporabo.

Invencija lahko prispeva k razvoju, ni pa nujno, da bo zaživila v praksi in imela širok krog uporabnikov.

inovacija -

je uporabna novost, katere koristnost se je **potrdila na trgu**
Prinaša novo, večjo vrednost za uporabnika, večjo korist/
uporabnost, boljšo kakovost, manj stroškov, dvig ugleda podjetja, ...

<https://www.youtube.com/watch?v=5Uh1KxcpWz0>

KAJ PA SO DRUŽBENE INOVACIJE?

Družbene inovacije so nove ideje (produkti, storitve, modeli), ki hkrati učinkovito odgovarjajo na potrebe družbe in ustvarjajo nove družbene odnose in sodelovanja.

So inovacije, ki ob splošnih koristi za družbo povečujejo tudi zmogljivost družbe za ukrepanje.

ELEMENTI DRUŽBENE INOVACIJE

družbena inovacija
odgovarja na potrebe
družbe

in hkrati

tvori nove družbene
odnose in
povezovanja ...

povečuje zmogljivost
družbe za ukrepanje
(polnomočenje
skupnosti)

IN SITU

1 ODPRAVA REVŠČINE

2 ODPRAVA LAKOTE

3 ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

4 KAKOVOSTNO IZOBRAŽEVANJE

5 ENAKOST SPOLOV

6 ČISTA VODA IN SANITARNA UREDITEV

7 CENOVNO DOSTOPNA IN ČISTA ENERGIJA

8 DOSTOJNO DELO IN GOSPODARSKA RAST

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE IN INFRASTRUKTURA

10 ZMANJŠANJE NEENAKOSTI

11 TRAJNOSTNA MESTA IN SKUPNOSTI

12 ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA

13 PODNEBNI UKREPI

14 ŽIVLJENJE V VODI

15 ŽIVLJENJE NA KOPNEM

16 MIR, PRAVIČNOST IN MOČNE INSTITUCIJE

17 PARTNERSTVA ZA DOSEGANJE CILJEV

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

TAKING COOPERATION FORWARD

„Socialne inovacije so rešitve za družbene potrebe in težave, pri katerih trg in javni sektor nimata odgovorov“.

(ZSocP-A, 28.2.2018)

KAJ PA NISO DRUŽBENE INOVACIJE?

Družbena inovacija ni zgolj nek nov produkt (proizvod ali storitev), ki odgovarja na specifično družbeno potrebo razumljeno kot tržno nišo, npr.

- produkt za starejše osebe (npr. zagotovitev novih varovanih stanovanj)
- produkt za bolnike (npr. digitalna ura, ki opozarja na jemanje zdravil)
- produkt za lokalno skupnost (npr. sodobna kotlovnica za daljinsko ogrevanje z obnovljivimi viri energije)

... to so **“samo” ekonomske/poslovne inovacije**, če istočasno ne vzpostavljajo novih odnosov in povezovanj ter ne opolnomočijo skupnosti za ukrepanje...

RAZLIČNE VRSTE DRUŽBENIH INOVACIJ

Podjetniške/tržne družbene inovacije	Civilno družbena netržna inovacija	Socialno podjetniška ali zadružna inovacija
Facebook in druga socialna omrežja Pametni telefon Fairphone Crowdfunding podjetja Pametne ure	Prevozi.org kavč-surfing, home-sharing, desk-sharing, borza znanja/veščin skupnostni urbani vrtovi netržni “sharing” sistemi, časovne banke, izmenjave itd.	Zadruga Dobrina Zadruga BikeLab Kooperative Dame Ropotarnica/Smetka

Ne gre za socialno podjetniške inovacije

Ne gre za tržne inovacije

Pralne maske
iz tkanine
narejene iz
recikliranih
plastenk

<https://shop.petitpli.com>

TAKING COOPERATION FORWARD

PRIMER: SKUPNOSTNI URBANI VRTOVI

PRIMER: SKUHNA - SVETOVNA KUHINJA

Skuhna

je RESTAVRACIJA in CATERING podjetje, ki ponuja avtentične jedi iz Afrike, Azije in J. Amerike, katere pripravljajo mednarodni kuharji - migranti.

- Socialno podjetje

2.

Socialno podjetništvo in socialna ekonomija

SOCIALNO PODJETNIŠTVO

- temelji na podjetniški ideji, ki na inovativen način rešuje družbeni problem
- socialna podjetja poslujejo po tržnih zakonitostih in hkrati spoštujejo načela socialnega podjetništva.
- načela nepridobitnosti, enakopravnosti članstva in sodelovanja deležnikov in zaposlenih pri upravljanju so tista, ki ta podjetja najbolj razlikujejo od klasičnih podjetij.

SOCIALNO PODJETNIŠTVO ≠ »SOCIALA«

Socialno podjetništvo je najprej podjetništvo, ki z velikim čutom odgovornosti za družbo, ljudi in okolje prispeva k reševanju družbenih izzivov.

Nepridobitnost pomeni, da socialna podjetja dobička ne delijo med lastnike, temveč ga namenjajo za razvoj in izvajanje svoje dejavnosti.

KAJ JE V SOCIALNEM PODJETNIŠTVU SOCIALNEGA (DRUŽBENEGA) IN KAJ PODJETNIŠKEGA?

Socialno podjetništvo : klasično podjetništvo

Poslanstvo je soupravljanje deležnikov Dobiček se reinvestira

MOTIV: POSLANSTVO

Je vaš osnovni cilj razširiti vizijo organizacije?

Želite prepoznati potrebe in družbene probleme v okolici, ki jih trg sam ne zazna?

Razširiti doseg vizije, poslanstva?

MOTIV: DOBIČEK

Je vaš osnovni cilj ustvariti dobiček?

Želite dosegati višjo stopnjo raznolikosti?

Želite ustvarjati dobiček?

Želite ustvarjati nove vire prihodkov (širitev: na primer donacije)?

Glavni motiv je dobiček, upravljanje delničarje, dobiček se deli

VIDEO

<https://www.youtube.com/watch?v=82a8Eurh8RI>

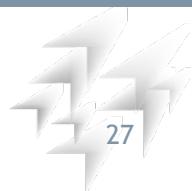

Socialno podjetništvo, poslovanje z občutkom za ljudi

TAKING COOPERATION FORWARD

Poglej še:
https://www.youtube.com/watch?v=wVK_aQsBAVE

Pravna podlaga:

- Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocp) in
- Zakon o spremembah in dopolnitva zakona o socialnem podjetništvu (Zsocp-A)

(1) **Nepridobitna pravna oseba lahko posluje kot socialno podjetje, če pridobi status socialnega podjetja.**

SOCIALNA PODJETJA V SLOVENIJI

(2) Nepridobitna pravna oseba pridobi status socialnega podjetja, če:

- opravlja **gospodarske in negospodarske dejavnosti**,
- ima v svojih notranjih aktih **opredeljeno omejitev delitve presežka prihodkov** nad odhodki oziroma premoženja med člane oziroma deležnike socialnega podjetja,
- je **neodvisna in organizacijsko samostojna** v odnosu do pridobitnih gospodarskih družb, pravnih oseb javnega prava ali lokalnih skupnosti,
- zagotavlja **vključujočo obliko upravljanja**, ki temelji na soodločanju in demokratičnem načinu odločanja in - izpolnjuje druge pogoje, ki jih določa ta zakon in zakon, ki ureja pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe.

(3) Socialno podjetje mora ves čas **poslovati po načelih socialnega podjetništva**, kot jih določa ta zakon.

NAČELA SOCIALNEGA PODJETNIŠTVA

Prostovoljna
odločitev
ustanoviteljev

Nepridobitna
dejavnost

Dejavnost v
javnem interesu

Prostovoljno
delovanje

Neodvisnost,
samostojnost pri
upravljanju

Tržna naravnost

Enakopravnost
članstva

Sodelovanje
deležnikov pri
upravljanju

Pregledno
poslovanje

Družbeno koristno
poslovanje

V SLOVENIJI LAHKO PRIDOBI STATUS SO.P.

- društvo
- zadruga
- zavod
- ustanova
- gospodarska družba
- evropska zadruga
- druga pravna oseba zasebnega prava

ki ni ustanovljena izključno z namenom pridobivanja dobička ter premoženja ne deli, prav tako ne deli ustvarjenega dobička ali presežkov prihodkov nad odhodki.

PRIMER: ZADRUGA DOBRINA

The screenshot shows a website for 'ZADRUGA DOBRINA' (Zadruga za razvoj trajnostne lokalne preskrbe z.o.o.). The top navigation bar includes links for 'DOMOV', 'ZABOJČKI', 'TRGOVINA', 'CATERING', 'OBRATI JAVNE PREHRANE', 'O NĀS', 'KONTAKT', 'RECEPTI', and 'DOGODKI'. A sidebar on the left lists various products: Zabojčki, Sadje, Zelenjava, Sokovi, 100 % sok pirne trave, Sirupi, Čaji, Žitna kava, Vina, Žganje, Olja, Kisi, and Začimbe. The main content area features a banner for 'NOVOLETNA DARILA ZA POSLOVNE PARTNERJE, PRIJATELJE, ZNANCE' (New Year gifts for business partners, friends, acquaintances). It includes text about the gift being the best, its portability, and how it can be delivered. It also mentions the company's address and website. A delivery van icon is shown with the text 'Dostava / Prevzem'.

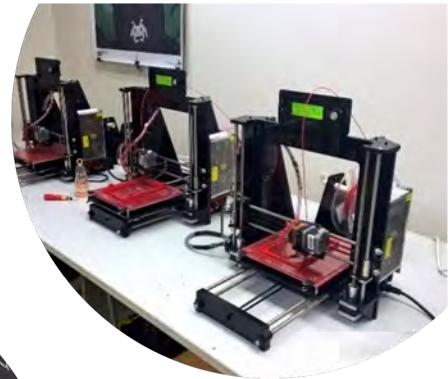
- trajnostna lokalna preskrba
- usposabljanje kmetovalcev za ekološko kmetovanje
- povezovanje enako mislečih manjših pridelovalcev in izvajanje tržnih aktivnosti zanje
- izobraževanje in osveščanje potencialnih kupcev
- dobava obratom javne prehrane, catering kmečkih dobrot, ponudba tedenskih zabojčkov, trgovina v centru Maribora

PRIMER: ZAVOD CITILAB

IN SITU

- razvoj kreativnih tehnologij
- del mreže FabLab
- odprta delavnica KreatorLab
- nudijo dostop do strojev za digitalno fabrikacijo in usposabljanje za njihovo uporabo

- PROJEKT SocioLab - vzpostavljanje podpornega okolja
- IN SITU
- CERUSI

3.

Socialni podjetnik

ŽE POZNATE SOCIALNE PODJETNIKE?

https://www.youtube.com/watch?v=NavKrHcs7xw&feature=emb_logo

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

TAKING COOPERATION FORWARD

SOCIALNI PODJETNIK

Oseba, ki prepozna ter poskuša zagnati novo poslovno priložnost; motivira jo družbeno in javno dobro in ne želja po lastnem profitu.

KOMPETENCE POSAMEZNIKA

- Kažejo to, kar dejansko lahko naredite,
obenem pa tudi vaš **ODNOS DO DELA**
- Kažejo se v **USPEŠNO OPRAVLJENEM DELU** glede na postavljene
zahteve oziroma celo omogočajo nadpovprečno delovanje
- Opaziti jih je mogoče šele pri vašem **RAVNANJU V RAZLIČNIH** delovnih
in tudi življenjskih **SITUACIJAH**
- Znanje, zmožnosti, veščine, osebnostne lastnosti, predstavljajo le
ZMOŽNOST, DA NEKAJ NAREDITE, ni pa nujno, da boste to dejansko
pokazali.

[This Photo](#) by Unknown Author
is licensed under [CC BY-SA-NC](#)

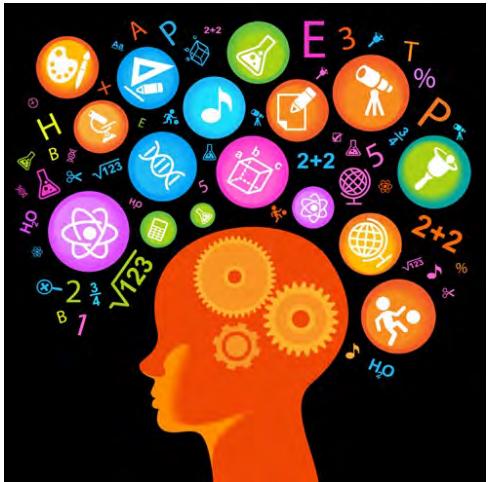
PODJETNOST

Samozavedanje, prepoznavanje priložnosti, nagnjenost k tveganju, fleksibilnost, integriteta, razvijanje produkta/storitve, prepričljivost, hitro prepoznavanje konfliktov, težav, dajanje pobud in predlogov, ažurno odzivanje, odgovornost, zanesljivost, poštenost, vedenje v skladu s predpisi, priznavanje lastnih napak, samoiniciativnost.

KREATIVNOST, INOVATIVNOST

Nekonvencionalnost razmišljanja, inovativnost, dajanje predlogov za izboljšanje obstoječih delovnih procesov, iznajdljivost, prepoznavanje poslovnih priložnosti, izvirnost, dinamičnost.

[This Photo](#) by Unknown Author is
licensed under [CC BY](#)

VZTRAJNOST, PREDANOST

Predanost cilju podjetja,
predanost ideji,
storilnostna motivacija,
vztrajnost,
premagovanje ovir.

VODENJE IN ORGANIZIRANJE

Učinkovito načrtovanje in organiziranje delovnih situacij, postavljanje prioritet, upoštevanje časovnih rokov, delovanje v okviru razpoložljivih sredstev, odkrivanje potencialov sodelavcev, jasno opredeljevanje nalog in delegiranje teh, dajanje ustreznih povratnih informacij, spodbujanje kooperativnosti, dajanje zgleda z lastnim vedenjem, navduševanje za doseganje postavljenih ciljev, prepoznavanje in priznavanje dobro opravljenega dela, ustrezeno koordiniranje manj učinkovitih zaposlenih, uspešno razreševanje napetosti med zaposlenimi, poznavanje osnov mediacije.

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY](#)

KOMUNIKACIJA

Razvita medosebna,
telefonska in pisna komunikacija,
samozavesten nastop.

TIMSKO DELO

Učinkovito oblikovanje tima, spodbujanje k sodelovanju med člani tima, sodelovanje v timu, upoštevanje potreb in prispevkov drugih članov tima.

This Photo by Unknown Author is licensed
under [CC BY-SA-NC](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

This Photo by Unknown Author is licensed
under [CC BY-SA-NC](#)

DRUŽBENA EMPATIJA

Poznavanje trendov dolgoročnega razvoja družbe, poznavanje virov informacij za zajem družbenih problemov, sposobnost prepozname in definiranja družbenega problema, razumevanje procesa oblikovanja družbeno inovativnih rešitev, ocena stanja in analiza tveganj za rešitev družbenega problema, poznavanje ocenjevanja družbenega učinka podjetniške dejavnosti.

KLJUČNE KOMPETENCE SOCIALNEGA PODJETNIKA

STRATEŠKO RAZMIŠLJANJE

Načrtovanje, analiziranje, evalviranje, iskanje informacij, neodvisnost, usmerjenost na dosežke.

PRODAJA IN MARKETING

Pogajalske sposobnosti, poznavanje in posluževanje mreženja, zaznavanje potreb kupcev, prodajne veščine, sposobnost graditve zaupanja, sposobnost prilagajanja trgu.

INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE (IKT)

Poznavanje ključnih računalniških funkcij in programov, obdelovanje preglednic, besedil, baz podatkov, uporaba IKT za namene učinkovitega predstavljanja, komuniciranje prek elektronske pošte, vstopanje na spletne strani, poznavanje osnov kreiranja spletnih strani

Finančni menedžment

Poznavanje možnih načinov financiranja in iskanja finančnih virov, učinkovito razporejanje in uporaba razpoložljivih virov, načrtovanje finančnega poslovanja.

Administracija in pravo

Poznavanje osnov knjigovodstva in računovodstva, poznavanje osnov pravnega okolja, poznavanje osnov administracije.

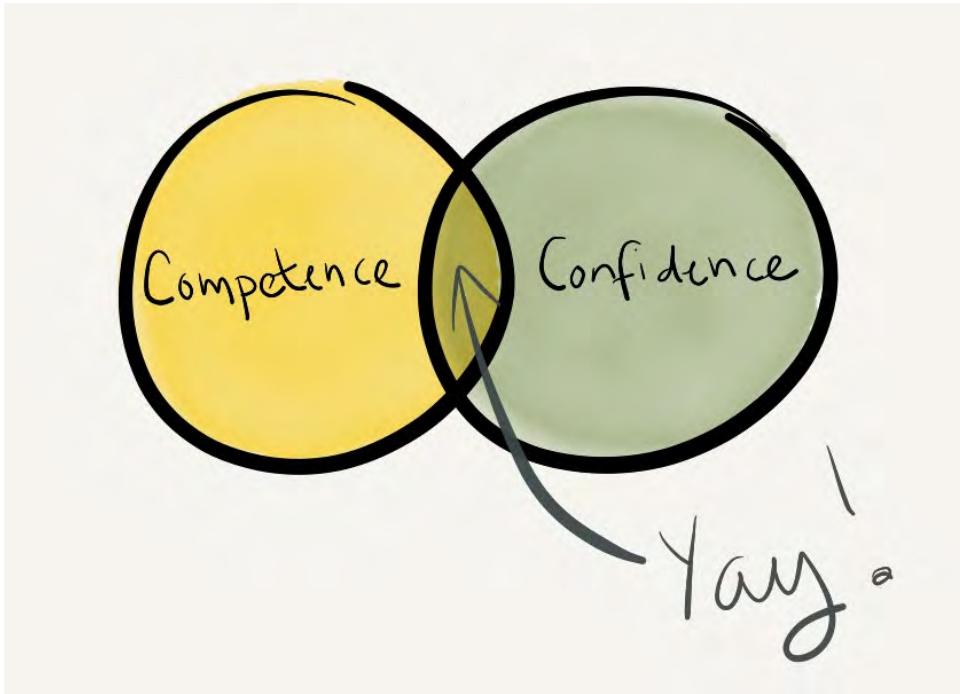
Strokovna, specifična področja

Izobrazba, neformalne izkušnje, študentsko delo, prostovoljno delo, motorične spremnosti, praktična znanja.

MOJE TRENUTNE KOMPETENCE ...

www.menti.com

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

KAJ USPEŠNI SOCIALNI PODJETNIKI POČNEJO DRUGAČE?

- **Poščejo svojo nišo** - izberejo si izziv, za katerega jim je mar in poslovni model, ki ga s strastjo razvijajo
- **Fokus** - začeti je treba nekje, ne povsod - tako socialnim podjetnikom uspe stvari opraviti
- **Uporabijo znanja in veščine, ki jih imajo** - vedo v čem so dobri in kaj jim manjka, to poiščejo v timu
- **Odpornost** - pridejo dobri in slabí dnevi, sposobnost pobrati se po padcu
- **Vzdržljivost** - dobri socialni podjetniki se ne le poberejo po padcu, temveč vztrajajo in iščejo izboljšave zase in za skupnost

4.

Virtualno srečanje s socialnimi podjetnicami

IN SITU

sveže ▾ ▾ trgovina za podjetja ▾ ▾ projekti delavnice [kdo smo](#) [kontakt](#) [prijava](#) košarica 0,00 €

Kdo smo

Kolektiv. Več pogledov na življenje, en odnos do smeti. Glamurozen.

FORWARD

51

TAKING COOPERATION FORWARD

?

?

?

TAKING COOPERATION FORWARD

Se vidimo kmalu ☺

